

Un spectacol tensionat și limpede

Prețutul om de teatru Constantin Codrescu se află la a doua sa lucrare regizorală pe scena petroșeneană, după **Ioanești** de Platon Pardău, care se bucură acum de un real succes. Noul spectacol este tensionat, cu o bună gradație dramatică și o limpede descifrare a conținutului, a semnificațiilor. Se conturează cu claritate mitul permanenței prin creație, ancorat deopotrivă în spațiul și timpul existenței românești, ca și în dimensiunile configurației lui universale.

Regia a amplificat prezența Mesterului, abia întors de pe alte meleaguri, „unde a studiat arta zidirii și zugrăvitului”, conflictul dintre acesta și voievod, pentru „a lăsa urmașilor cititorii care să eternizeze lupta pentru independență și pace”, propunând o viziune în care se desacralizează mitul. Punind în loc de vietate sacrificată visul de plămădire, în loc de sacrificiul crud, premeditat, autosacrificiul omului creator, autorul a adăugat la tema cunoscută — care dă seama numai de înțelepciunea arhaică, etnologică, referitoare la existență — dimensiunea estetică, relevantă, în chip pătrunzător, procesul de făurire a valorilor prin artă. Structura piesei a permis regiei realizarea unor momente de mare încordare dramatică, accentuate spectaculos: disputa Mester—Voievod, dragostea Anei pentru Mester, viziunea Bătrînului, venită din

veacuri, „să hotărască și să determine înfăptuirea unui vis”. Rostirea textului, bogat nuanțată, eliberată de emfaza romantică și concentrată asupra semnificațiilor, pune în valoare actualitatea meret vie a „creației prin creație”. Regizorul a intuit și virtuțile croului colectiv, norodul, edificând un spectacol în care mersul istoriei se învâluie într-un halou de poezie, menținând interpretarea la confluența realului cu miticul, a certitudinii cu neliniștea, a întrebării cu răspunsul. Personajele au, de altfel, sentimentul că își consacră eforturile și restabilirii ordinii universale.

Dincolo de dramatismul sugerat cu naturalitate și dăruire de către întreaga echipă de interpreți, se impune în primul rând creația lui Adrian Zavlowski (Mesterul), în care s-a îngemănat viziunea regizorală cu reflecția personală. Îl secundează Mihai Clita (Voievodul), rol căruia actorul i-a acordat o complexitate modernă. Autoritară, dominatoare, Ana, fiica Voievodului, a găsit o interpretă de subtilitate profesională în Gabriela Bellu.

Un puternic filon liric, de sorginte arhaică, aduce în scenă Bătrînul, interpretat de Nicolae Gheorghe. Actorul a impus un personaj convingător, contradictoriu și zbuciumat, aidoma timpului din care vine și pe care-l personifică. Cuplul boierilor e limpede individualizat de Alexandru Codreanu (Vistiernicul) și Florin Plaur (Logofătul).

Un cuvânt bun pentru coloana sonoră concepută de Timuș Alexandrescu.

Ion CONSTANTINESCU

Argumente în balanță

Regizor căruia îi plac stările tensionate, conflictele deschise și mai ales cele cu coloratură politică, Ioan Ieremia s-a sim-

MEȘTERUL de DUMITRU DEM IOANAȘCU • **TEATRUL DE STAT „VALEA JIULUI”** din PETROȘANI • Data premierei: 26 iunie 1988 • Regia și scenografia: CONSTANTIN CODRESCU • Distribuția: ADRIAN ZAVLOVSKI (Mesterul); MIHAI CLITA (Voievodul); GABRIELA BELLU (Ana); PAULINA CODREANU (Maria); DORU ZAMFIRESCU (Dragos); ALICE BARB (Onu); NICOLAE GHEORGHE (Bătrînul); ALEXANDRU CODREANU (Vistiernicul); FLORIN PLAUR (Logofătul); ROSMARIN DELICA (Căpitanul); STEFAN ILIE (Diacul); NICOLAE VIRTAN (Solut).

EXCURSIA de THEODOR MĂNESCU • **TEATRUL DRAMATIC** din BAIA MARE • Data premierei: 3 aprilie 1988 • Regia și scenografia: IOAN IEREMIA • Distribuția: TZENKA VELCEVA-BINDER (Mama); LUCIAN PRODAN (Fiul); RADU DIMITRIU (Tatăl).

fiit în largul său față de acest text. Spectacolul încordat, confruntările — mai ales cele dintre Fiu și Tată — sînt conduse cu abilitate, ca într-un fel de balansoar, cînd ba un personaj e sus, ba celălalt, în funcție de greutatea argumentelor pe care le aruncă fiecare în balanță. Și mai are spectacolul o calitate demnă de subliniat: naturalețea, autenticitatea stărilor și acțiunilor, nealunecînd nici un moment spre abstracții sau arguție sterilă. Regizorul a știut să umple scena cu acțiuni sau cu gesturi care dau verosimilitate situațiilor. Mama, de pildă, este mai tot timpul ocupată cu bagajele — mută obiecte dintr-un geamantan în altul, își aduce aminte de un obiect rămas pe dinafară, scoate ce i se pare de prisos etc. — și doar cînd discuțiile sînt prea înfierbîntate încetează să aibă acțiuni paralele. La rîndul său, Fiul așază în joacă încălțările căzute dintr-un geamantan una în fața celeilalte, în poziție de mers, sugerînd obsesia călătoriei care se apropie. Am putea da și alte exemple de felul în care interpreților li s-a dat ocazia să și facă ceva, nu doar să discute, ajutîndu-i să-și împlinescăf întreprinderea scenică. Așa se face că Tzenka Velceva-Binder (Mama) se află mereu într-o postură de bun-simț, fie că polemizează direct, fie că martoră la disputa celorlalți, sensibilizată în egală măsură de sentimentul conjugal și de cel matern; Radu Dimitriu (Tatăl) poartă cu dexteritate personajul prin stări diverse și simultane, marea lui dramă constînd în indecizie, în incapacitatea de a lua o hotărîre fermă, argumentele aduse în disputa cu Fiul fiind în egală măsură adresate sieși, pentru a se autoconvinge. Nu e nici atît de arghirofil cît afirmă, dar nici indiferent la tentații, vanitatea nu-i lipsește, dar la un moment dat o supralicitează. Plăcută surpriză tînărul (încă) neprofesionist Lucian Prodan (Fiul) capacitate de a tensiona scenele, firese în exprimarea unor stări contradictorii, mijloace de exprimare concise și exacte, ca ale unui actor cu experiență.

Dumitru CIHIRILĂ

O regie lipsită de entuziasm

Revelion la baia de aburi, în varianta piteșteană, rămîne comedia încîntătoare pe care o știam. Fără inovații, lipsită de accente imprevizibile, reprezentația păstrează totuși coerența și claritatea ideilor piesei. Textul este citit corect și atît. Cam puțin pentru regizorul Gheorghe Marinescu și pentru modalitatea sa de lucru. Dar aceasta fiindu-i acum opera, ne-am lăsat cuceriți de fervoarea și prospețimea ei. Cadrul scenografic semnal de Dan Maier este funcțional, cu evidentă preocupare pentru estetica lui. Distribuția, în general bine gîndită, asigură curgerea lină a reprezentației. În rolul comentatorului însă, Petru Dumitrescu este plat, inexpressivitatea sa producînd confuzie. Cele două interprete principale, Mirela Bustioe (Galia) și Mihaela Lupu (Nadia), se disting prin spontaneitate, farmec scenic și feminitate voluntară. Spunem „se disting” în raport cu întregul distribuției, dar între ele seamănă atît de bine, tipologic, încît ești nedumerit cîi eroul o preferă pe una celeilalte. Prin urmare le-am fi dorit mai bine diferențiate, cel puțin prin jocul accentelor regizorale. Prietenele Nadiei — interpretate de Olga Podaru și Anca Alexandru — nu sînt nici ele amuzante, curioase, vorbărețe și agitate, dornice să se amestece și unde trebuie și unde nu, pe cît le-ar fi permis rolurile. Cu mai multă atenție asupra detaliului s-ar fi putut crea din aparițiile lor momente de un haz deosebit.

REVELION LA BAIJA DE ABURI de E. BRAGHINSKI și E. REAZANOV
 ● TEATRUL „A. DAVILA” din PÎTEȘTI ● Data premierei : 14 februarie 1988 ● Regia : GHEORGHE MARI-
 NESCU ● Decoruri : DAN MAIER ●
 Costume : MIHAELA PIȚIGOI ● Dis-
 tribuția : CRISTIAN TUTZĂ (Viktor
 Lukașin); ANGELA RADOSLAVESCU
 (Marina); MIRELA BUSUIOC (Galia);
 ILEANA ZĂRELA NESCU (Olga Nikola-
 evna); MIHAELA LUPU (Nadia);
 EMILIAN CORTEA (Ipollit); DAN
 IVĂNESEI, PAUL ROMANO, VASILE
 FILIPESCU (Pavel, Aleksandr, Mi-
 hail); OLGA PODARU, ANCA ALE-
 XANDRU (Valentina, Tatiana).